

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de VVM - De Lijn en de categorie van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer**
- **Definitieve goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

De Raad van Bestuur van De Lijn heeft op 4 oktober 2017 de uitgangspunten alsook de principes inzake de tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2018 vastgelegd.

Conform de nieuwe beheersovereenkomst tussen De Lijn en de Vlaamse overheid (2017 – 2020) werden de volgende uitgangspunten aangehouden:

- De tarieven mee laten evolueren met de inflatie, teneinde de recent verhoogde kostendekkingsgraad niet terug te laten verschromelen;
- Het ingevoerde systeem met sociale inkomens- en leeftijdscorrecties in stand houden;
- Tariefstructuur eenvoudig houden (incl. afgeronde bedragen waar mogelijk en wenselijk);
- Gedeelde tariefaanpassing over de verschillende doelgroepen;
- Digitalisering van de vervoerbewijzen verder implementeren;
- Het verhoogde aandeel betalende reizigers, dat werd opgetrokken van 85% naar ruim 98%, niet terug te reduceren.

De belangrijkste vaststellingen betreffende de tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2018 betreffen:

- De indexering van de abonnementstarieven;
- De aanpassing van het tarief van de Lijnkaart, het tarief van de digitale Lijnkaart blijft behouden op het huidige niveau (*);
- De aanpassing van de snellijntarieven;
- De aanpassing van het groepstarief vanaf 10 personen;
- De prijzen voor tickets (mobiel (sms en M-ticket), biljet, dagpas) blijven ongewijzigd;
- De categorie van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer blijft ongewijzigd.

(*) Hierbij is het belangrijk te melden dat de prijsaanpassing van de Lijnkaart pas in voege gaat wanneer de digitale lijnkaart (voldoende vlot) beschikbaar is.

Na het vastleggen van bovenstaande principes keurde de Raad van Bestuur van De Lijn de specifieke maximumtarieven en de categorieën gratis openbaar vervoer unaniem goed.

Maximumtarieven geldig vanaf 1 februari 2018:

- Buzzy Pazz 6 tot en met 11 jaar: 53 euro voor een jaarabonnement;
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar – jaarabonnement:
 - eerste jaarabonnement Buzzy Pazz: 209 euro;
 - tweede jaarabonnement Buzzy Pazz: 167,20 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
 - vanaf derde jaarabonnement Buzzy Pazz: 53 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar – abonnement voor drie maanden:
 - eerste abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 79 euro;
 - tweede abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 63,20 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
 - vanaf derde abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 63,20 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar – maandabonnement:
 - eerste maandabonnement Buzzy Pazz: 32 euro;
 - tweede maandabonnement Buzzy Pazz: 25,60 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
 - vanaf derde maandabonnement Buzzy Pazz: 25,60 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz in combinatie met abonnement NMBS (toeslag De Lijn):
 - Buzzy Pazz 1 maand: 28 euro;
 - Buzzy Pazz 3 maanden: 65 euro;
 - Buzzy Pazz 1 jaar: 169 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar – jaarabonnement: 314 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar – abonnement voor drie maanden: 120 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar – maandabonnement: 48 euro;
- 65+: 53 euro voor een jaarabonnement, ook voor inwoners buiten Vlaanderen;
- Omnipas in combinatie met abonnement NMBS (toeslag De Lijn):
 - Omnipas 1 maand: 44 euro;
 - Omnipas 3 maanden: 106 euro;
 - Omnipas 1 jaar: 274 euro;
- vervoersgarantie: 43 euro voor een jaarabonnement;
- verhoogde tegemoetkoming: 53 euro voor een jaarabonnement;
- biljet: 3 euro;
- sms: 2 euro + operatorkosten;
- m-ticket: 1,8 euro;
- Lijnkaart analoog: 1,6 euro per rit;
- Lijnkaart digitaal: 1,5 euro per rit;
- groepstarief vanaf tien personen: 1,30 euro per rit per persoon;
- dagpas kind voertuig: 5 euro;
- dagpas kind voorverkoop: 4 euro;
- dagpas voertuig: 8 euro;
- dagpas voorverkoop: 6 euro;
- driedagenpas voorverkoop: 12 euro;
- vijf dagenpas voorverkoop: 17 euro;
- rit snellijn Limburg: 18,4 euro;
- maandabonnement snellijn Limburg: 217 euro;
- jaarabonnement snellijn Limburg: 2168 euro.

Categorieën gratis openbaar vervoer:

- personen met een handicap;
- personen die in het bezit zijn van hun begeleiderskaart en die een persoon met een handicap begeleiden tijdens de reis;
- oud-strijders en daarmee gelijkgestelden;
- begeleide -6 jarigen;
- parlementairen, voor zover ze niet verzaken aan hun grondwettelijk prerogatief.

Het voorliggende besluit heeft als bedoeling het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2016 tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn op te heffen alsook de nieuwe maximumtarieven, met inbegrip van de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer, geldig vanaf 1 februari 2018 goed te keuren.

Artikel 1 keurt de door de raad van bestuur van de Vlaamse Vervoermaatschappij voorgestelde maximumtarieven, alsook de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer goed.

Artikel 2 heft het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2016 tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer op.

Artikel 3 stelt dat het besluit in werking treedt op 1 februari 2018.

Het advies van Netwerk tegen Armoede is ingewonnen, conform de afspraken inzake het uitvoeren van een armoedetoets en daar het tarievenbeleid van De Lijn deel uitmaakt van het VAPA. Op 21 september 2017 bezorgde het Netwerk tegen Armoede, De Lijn een advies, waarin concluderend wordt geadviseerd om:

- *De indexering in zijn geheel niet door te voeren. Niet alleen mensen met een (verlaagd) abonnement zouden getroffen worden. Ook mensen in armoede die minder frequent de bus gebruiken en een tienrittenkaart of een individueel ticket aankopen, zullen meer betalen.*
- *Als ze toch doorgevoerd wordt, minstens volgende tarieven te vrijwaren van indexering:*
 - *abonnement vervoersgarantie*
 - *abonnement verhoogde tegemoetkoming*

De raad van bestuur van De Lijn had in haar besluitvorming aandacht voor de bekommernis dat tariefstijgingen mogelijks een impact hebben op de financiële armoede en vervoersarmoede. Zoals het Netwerk Tegen Armoede terecht aanhaalt, is de toegang tot mobiliteit voor die doelgroep van groot belang in het kader van sociale integratie en beïnvloedt dat sterk hun kansen op werk of mogelijkheden tot opleiding. De tarieven van De Lijn zijn in het verleden dan ook steeds opgebouwd vanuit die gedachte van sociale correcties. Ook in de toekomst zal hier aandacht aan worden geschonken.

De jaarlijkse tariefaanpassing is noodzakelijk om de verhoging van de kosten (omwille van de inflatie) te compenseren. De tariefindexering 2018 vertrekt vanuit het principe dat de impact door alle klanten wordt gedragen. Dit principe, waarbij er geen verdere sociale correctie wordt voorzien op de sociale correctie, is ook de voorbije jaren gehanteerd. Ondanks de aangekondigde stijgingen met 1 euro per jaar blijft een sociaal abonnement VT (verhoogde tegemoetkoming) echter zeer goedkoop. Voor slechts 1,02 euro per week kan de abonnee onbeperkt gebruik maken van alle bussen en trams in heel Vlaanderen. Met een abonnement VG (vervoersgarantie) kost dit de abonnee slechts 0,83 euro per week. De sociale abonnementen blijven zo ver onder de prijs van een gewoon abonnement. In vergelijking met een volwassenenabonnement 'Omnipas' aan volle prijs ontvangt een VT-abonnee (53 euro) 83% korting, een VG-abonnee (43 euro) 86% korting.

Ook kunnen kinderen jonger dan 12 genieten van een jaarabonnement aan een voordeeltarief. Ook voor 2018 blijft dit voordeeltarief onverminderd van kracht. Voor kinderen ouder dan 12 jaar blijft eveneens het systeem van de gezinskorting behouden. Inzake de goedkope Lijnkaarten via de Gezinsbond is afgesproken dat de leden van de Gezinsbond nog steeds Lijnkaarten kunnen aankopen met 10 % korting.

Ook wil De Lijn haar samenwerking met Toerisme Vlaanderen aankaarten. Via het steunpunt Vakantieparticipatie draagt De Lijn bij om het toerisme in het bereik van elke Vlaming te brengen. Mobiliteit is hierin immers een essentiële schakel. De Lijn voorziet jaarlijks in vervoerbewijzen ter waarde van 50.000 € per jaar. Door dit engagement maken alle partners, waaronder De Lijn, vakantie in Vlaanderen mogelijk voor meer dan 120.000 mensen per jaar.

Tenslotte blijft het te vermelden waard dat de basistarieven van De Lijn voor elke doelgroep tot de goedkoopste van de ons omringende regio's behoren. Dit wordt duidelijk aangetoond in het wetenschappelijk onderzoek van PWC en VITO betreffende de internationale actualisatie van de benchmarkstudie openbaar vervoer.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft vooral invloed op de inkomsten.

De meerontvangst van het voorstel wordt meegegeven in onderstaande tabel.

Meerontvangst (euro, netto op jaarbasis)	
Abonnementen (Buzzy -12, Buzzy 12-24, Omni 25-64, Omni 65+)	355.000
Sociale korting (VG, VT)	364.000
Magnetische vervoerbewijzen (Lijnkaarten)	1.900.000
TOTAAL	2.6 mio

Deze tabel geeft weer op jaarbasis wat de geraamde impact is van de verhoging van de tarieven van De Lijn op kruissnelheid. De reële inkomsten zullen in 2018 eventueel lichtjes lager liggen gelet op de datum waarop de verhoging van de tarieven daadwerkelijk zal worden doorgevoerd. Zoals afgelopen jaar zal de concrete inschatting van deze verhoogde eigen ontvangsten van De Lijn worden meegenomen bij de eerstkomende begrotingsaanpassing.

De tariefwijziging genereert voor De Lijn ook kosten. Zo kan gedacht worden aan de communicatiecampagne, de actualisering van de halte-informatie, intern informeren van betrokken personeelsleden (chauffeurs, lijncontroleurs, ...). Deze kosten zullen opgevangen worden binnen het jaarbudget van De Lijn dat recurrent bij tariefwijziging begroot is.

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 21 november 2017.

Het begrotingsakkoord werd verleend op

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

1 personeel: het ontwerp van besluit heeft geen invloed op het personeel van de lokale besturen;

- 2 werkingsuitgaven: het ontwerp van besluit heeft enkel weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen voor zover zij een derde betalerssysteem hebben afgesloten bij De Lijn;
- 3 investeringen en schulden: het ontwerp van besluit veroorzaakt geen bijkomende investeringen;
- 4 ontvangsten: het ontwerp van besluit brengt geen wijziging met zich mee in de ontvangsten van de lokale besturen;
- 5 conclusie: het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Er is geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

- 1 Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr.2017/360 van 26 oktober 2017.
- 2 Het ontwerp van besluit valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse (RIA) aangezien er ter zake geen beleidsvrijheid meer is.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer;
- het advies van de Inspectie van Financiën;
- het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting.